

Amtskommunal tandpleje

FOTO: MIKKEL ØSTERGAARD, BILLEDRUSET

Jeg har med glæde taget imod tilbudet om at skrive forordet til dette temanummer af *Tandlægebladet* om amtskommunal tandpleje – et temanummer, som jeg forstår bl.a. er blevet til i lyset af det udvalgsarbejde om amtstandpleje, som på min foranledning er igangsat i Sundhedsstyrelsen her i foråret.

Udvalget skal bl.a. udarbejde en beskrivelse af de amtslige tandplejetilbud, specielt de tilbud, som retter sig mod klienter, der var omfattet af de tidligere særforbudsbestemmelser (§ 112-klienter mv.) samt stille forslag om forbedring, såfremt der måtte være behov herfor. Også tilbuddet til andre grupper, som i »tandmæssig henseende« har en invaliderende lidelse, skal vurderes nærmere.

Det er menneskeligt værdigt at kunne leve et liv med stor personlig handlefrihed, selvstændighed og livskvalitet, når man har et fysisk eller psykisk handicap. Det er derfor vigtigt, at de offentlige tilbud støtter op om og bygger på disse fundamentale og vigtige menneskelige ressourcer. Det er med dette for øje, de sidste års initiativer for handicappede er taget. Det er der bred politisk enighed om.

Som bekendt er sygesikringstandplejetilbuddet et tilbud, der står åbent for alle befolkningsgrupper. Hvorfor skulle det så være nødvendigt at tale om handicaptandpleje. Som om det var noget helt særligt? Ja, det er det, fordi det er meget nemt at komme til at overse, at det ikke er alle befolkningsgrupper, der har lige let ved at gøre brug af det almindelige tandplejetilbud. Talmæssigt er der tale om en lille gruppe i de samlede tandbehandlingstilbud, som man derfor let kan komme til at overse.

Behandling af handicappede er traditionelt også et område, der ikke nyder nogen særlig prestige hos behandlergrupperne. Derfor er det vigtigt, at vi prioriterer og synliggør tandpleje til handicappede.

Tilbud om tandpleje til handicappede stiller særlige krav. Det gælder tilrettelæggelsen af tilbuddet og det

gælder personalets faglige – og menneskelige – kunnen.

Med indførelsen af omsorgstandplejen i 1994 har en gruppe mennesker, der tidligere var en overset gruppe i tandplejesystemet, fået mulighed for at få en væsentlig bedre tandsundhed.

Den nye omsorgstandpleje omfatter beboere på plejehjem. Derimod berøres tandplejeordninger for beboere på institutioner for personer med vidtgående fysisk eller psykisk handicap (de såkaldte § 112-institutioner) ikke af loven.

Det siger sig selv, at personer med vidtgående fysisk eller psykisk handicap kan have svært ved – eller kan være fuldstændig udelukket fra – at benytte det almindelige tilbud om tandpleje. Og ikke nok med det. Fx indebærer behandlingen af psykisk syge ofte anvendelse af medicin, hvor en af bivirkningerne er udtørring af mundhulen. Det er derfor ikke overraskende, at psykisk syges tandsundhed generelt er dårlig.

Jeg forventer, at det omhandlede udvalgsarbejde, der skal være afsluttet i løbet af et lille års tid, vil kunne udgøre et godt grundlag til vurdering af, om der vil være behov for en styrket indsats mhp. at forbedre tandsundheden for særlige grupper af handicappede, der ikke har tilstrækkelig gavn af de almindelige tandplejetilbud.

Yvonne Herløv Andersen
Sundhedsminister